

Ana Ciceală
la Primărie



ANA CICEALĂ

PENTRU PRIMĂRIA GENERALĂ A CAPITALEI

PROGRAM POLITIC

CONTENTS

Viziunea mea pentru București	4
I. Educație: Grădinițe și Creșe	7
II. Locuințe Publice	8
III. Sănătate	11
IV. Mediu	14
V. Mobilitate Urbană	19
VI. Urbanism	22
VII. Energie și Termoficare	26
VIII. Cultură	29
IX. Egalitate de gen	30
X. Sport	32
XI. Organizarea Primăriei & Transparență	33

UN BUCUREȘTI
PENTRU TOȚI,
CONSTRUIT
DE NOI TOȚI.

Ana Ciceală
la Primărie



VIZIUNEA MEA PENTRU BUCUREȘTI

Un București în care putem trăi

Cât te costă să locuiești în București? Dai sute și mii de lei la chirie, rată la bancă, medic, căldură și electricitate, la piață, la grădiniță sau meditații. Mii și mii de lei lunar, în timp ce, din taxele plătite de tine, primăria are mii de medici pentru tine în cele 19 spitale, terenuri și bani să construiască locuințe, creșe, grădinițe, piețe ieftine, etc.

Îți promit ceva: cu mine la Primărie îți vor rămâne mai mulți bani în buzunar la sfârșitul lunii!

Acest miracol se poate realiza simplu și fără vreo vrajă, dar cu multă muncă. Voi pune la dispoziția ta banii, oamenii și terenurile primăriei. Voi pune la treabă zecile de instituții și zecile de mii de angajați ai primăriei: să facă accesibili miile de medici din spitalele administrate de primărie, să construiască creșe și grădinițe, locuințe sociale, electricitate verde și ieftină, apă caldă și căldură la prețuri decente, nu de avarie și un transport public complet electric, curat și la timp.

Bucureștiul oamenilor, nu al intereselor

Bucureștiul trebuie condus pentru binele public, nu pentru rețelele de interese din jurul primăriei, dezvoltatorilor sau firmelor de partid. Desființarea celor 22 de companii municipale ilegale a fost un pas important în acest sens, dar munca trebuie să continue. Astăzi, Bucureștiul este sufocat de interesele industriei de jocuri de noroc, ale mafiei imobiliare și ale firmelor de casă ale partidelor. Administrația pe care o voi conduce va fi una a cetățenilor, care comunică direct, transparent, și care va reda bucureștenilor puterea de decizie.

Bucureștiul în care putem locui

Datele sunt cât se poate de clare: chiriile în România cresc într-un ritm mai accelerat decât media europeană. Dacă nu intervenim acum, locuirea în București va deveni din ce în ce mai mult un privilegiu. Bucureștiul are instrumentele necesare pentru dezvoltarea fondului propriu de locuințe publice, iar acum este momentul să le activăm. Administrația pe care o voi conduce va reforma complet domeniul locuirii publice în București, pentru a pune la dispoziția cetățenilor 5.000 de locuințe sociale noi pe parcursul a două mandate.





Bucureștiul în care ne putem deplasa

Criza traficului din București nu se rezolvă prin construirea a și mai multor locuri de parcare sau prin ignorare. Este, înainte de toate, o criză a infrastructurii de transport public. Capitala are nevoie de o abordare integrată a mobilității, cu investiții în infrastructura velo, în autobuze electrice, în tramvaie și căile lor de rulare și, în general, în întregul sistem de transport public. Șoferii se vor putea deplasa civilizată, într-un oraș cu semaforizare inteligentă, iar pietonii se vor bucura de un oraș mai puțin poluat și mai accesibil, gândit pentru nevoile fiecăruia.

Bucureștiul care ascultă

Capitala nu este un oraș oarecare, ci cel în care mulți venim cu speranța unui viitor mai bun. În schimb, Bucureștiul a fost modelat de primari deconectați de la nevoile cetățenilor, dezinteresați de locuitorii săi între campaniile electorale. Administrația mea va dezvolta Bucureștiul împreună cu oamenii, printr-un fond dedicat cetățenilor, care va finanța și implementa cele mai populare și mai de impact inițiative ale locuitorilor capitalei.

Bucureștiul în care putem crește

Ca părinte, știu cât de greu este să întemeiezi o familie în București. Grădinițele publice sunt insuficiente, majoritatea familiilor nu își permit înscrierea copiilor la grădinițe private, și nici primăria generală, nici primăriile de sector nu au construit, în acești ani, suficiente creșe, grădinițe sau centre de zi pentru copii. Administrația mea va susține concret accesul la educație acolo unde poate – la nivelul creșelor, grădinițelor și afterschool-uri. Primăria va deveni un partener de încredere pentru părinți.

Bucureștiul în care putem respira

Acum, când schimbările climatice aduc veri din ce în ce mai insuportabile, trebuie să limităm supraîncălzirea orașului și să extindem spațiile verzi. Asfaltul, betonul și gazele emise de mașini contribuie la disconfortul termic. Pe lângă dezvoltarea transportului public, vom iniția un program ambițios de reducere a temperaturii medii în oraș, vom derula proiecte de reîmpădurire și renaturare urbană, pe fiecare bulevard și în fiecare cartier, astfel încât umbra să fie ușor accesibilă. Parcurile existente vor fi reabilitate, iar păduri urbane noi vor fi amenajate pe terenurile neutilizate, cu accent pe zonele ignorate până acum de administrațiile precedente, astfel încât bucureștenii să aibă acces la spații verzi pentru recreere și la aer mai curat.



PRIORITĂȚILE MELE
PENTRU BUCUREȘTI

I. EDUCAȚIE: GRĂDINIȚE ȘI CREȘE

În București, părinții duc o luptă invizibilă pentru un loc în sistemul public de educație. Grădinițele de stat cu program prelungit pot primi doar 61% dintre preșcolari, iar creșele – acolo unde totul începe – acoperă un dramatic 10% din copiii de până la doi ani. Restul sunt trimiși spre sistemul privat, unde taxele depășesc adesea posibilitățile unei familii de venit mediu. Pentru multe mame, absența a cel puțin 17.000 locuri în învățământul antepreșcolar și preșcolar (creșe și grădinițe) înseamnă o alegere forțată: carieră sau îngrijirea copilului acasă, fără alternative reale.

Concediul de creștere a copilului se termină la vârsta de doi ani, dar grădinița începe abia la trei, lăsând un gol social care nu poate fi acoperit. Lipsa creșelor – infrastructura de început a oricărei educații timpurii – are astfel efecte adânci asupra pieței muncii, asupra natalității și asupra egalității de șanse.

Pe măsură ce Bucureștiul se pregătește să introducă învățământul obligatoriu de la grupa mică, presiunea asupra sistemului devine uriașă. Fără un plan comun, creșele și grădinițele publice riscă să rămână codășe, menținând orașul prins între promisiuni și realități. Într-un București care vorbește des despre viitor, cea mai mare nedreptate este că primele trepte ale educației rămân, pentru prea mulți copii, inaccesibile.

Măsurile mele pentru București: Creșe și Grădinițe

Construirea de creșe și grădinițe

- Vom colabora cu primăriile de sector pentru **construirea a 60 de creșe și grădinițe de stat**. Se va oferi sprijin pentru identificarea terenurilor publice, atragerea de fonduri europene din Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR) sau prin programul „Sfânta Ana”, facilitând accesul la învățământul antepreșcolar și preșcolar pentru cel puțin 8.400 de copii, în special în zonele deficitare;
- Vom colabora cu Direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului (DGASPC-uri) pentru amenajarea de centre de zi pentru copii de vârstă antepreșcolară în zonele fără creșe;
- Vom forma parteneriate cu liceele pedagogice și universitățile care oferă cursuri de specializare în educația timpurie, pentru a asigura practica

necesară viitorilor educatori și educatori-puericultori în creșele și grădinițele de stat existente.

Deschiderea de noi centre de tip afterschool de stat

- Vom oferi sprijin pentru **extinderea programului „Școala după școală” în 30 de școli**, în ordinea indicelui de risc socio-educational, atât pentru a ajuta elevii cu activități remediale acolo unde este nevoie, cât și pentru a oferi suport ambilor părinți să se întoarcă în câmpul muncii. Riscul socio-educational pentru prioritizarea investițiilor va fi calculat pe baza ratei abandonul școlar, calificării cadrelor didactice, procentului elevilor prezenți la Evaluarea Națională și notele obținute;
- Vom crea parteneriate strategice cu primăriile de sector pentru identificarea spațiilor potrivite desfășurării unor astfel de activități, acolo unde acestea nu pot fi desfășurate în școală;
- Vom colabora cu universitățile care oferă cursuri de pedagogie pentru a ajuta studenții cu orele de practică în cadrul unităților școlare în care se organizează programul „Școala după școală”;
- Vom colabora cu ONG-urile de specialitate pentru a facilita accesul la resurse în vederea extinderii programului.

Suport pentru școli în deschiderea curților școlii după finalizarea cursurilor

- Vom sprijini școlile în elaborarea unui program de acces organizat;
- Vom organiza programul de voluntariat „adoptă terenul”, implicând asociații de părinți, cluburi sportive și rezidenți, pentru a participa la ture de supraveghere, curățenie și mici reparații;
- Poliția locală va fi implicată în patrularea sporadică între locații.

II. LOCUINȚE PUBLICE

Bucureștiul trăiește o veritabilă criză a locuirii. Prețurile la chirii cresc constant, în timp ce oferta de locuințe publice și sociale rămâne infimă – sub 2% din totalul fondului locativ. Aceasta înseamnă că mii de familii cu venituri modeste trăiesc în condiții precare, așteptând ani de zile pe listele publice de atribuire.

Primăria Generală, deși a bugetat construirea a câteva sute de locuințe sociale, nu a reușit în șapte ani să finalizeze niciun proiect relevant. Acest eșec este elocvent pentru stagnarea politicilor publice de locuire și birocratizarea excesivă a administrației locale. În paralel, unele sectoare au aplicat regulamente discriminatorii, preferând angajații proprii în detrimentul persoanelor vulnerabile.

Bucureștiul are nevoie de o schimbare de paradigmă în materie de locuire: locuințele publice trebuie tratate nu ca o povară bugetară, ci ca o investiție în stabilitate socială, sănătate urbană și echitate între cetățeni. O strategie metropolitană integrată, care să unifice bazele de date, să crească finanțarea și să deschidă proiectele spre transparență și colaborare civică, este singura cale de a transforma dreptul la locuire într-o realitate accesibilă pentru toți. Politicile de locuire socială trebuie să se adreseze în primul rând grupurilor celor mai vulnerabile. Primăria București trebuie să devină un actor pe piața locuirii, să construiască, să cumpere, să închirieze.

Măsurile mele pentru București: Locuințe Publice

Reforma Administrației Fondului Imobiliar (AFI)

- Pregătirea echipelor primăriei și AFI pentru accesarea din 2028 a finanțărilor pentru **„Planul pentru locuire accesibilă”** al Comisiei Europene;
- Vom desființa Compania Municipală Imobiliare București (CMIB), înființată de către Administrația Firea;
- Administrația Fondului Imobiliar (AFI) va fi reformată, digitalizată;
- Vom face inventarul complet al tuturor locuințelor și terenurilor gestionate de către AFI, dar și al terenurilor din patrimoniul public sau privat al tuturor subordonatelor și companiilor municipale pentru a prioritiza utilizarea eficientă a fondului locativ existent;
- Vom crea Fondul Municipal de Locuințe;
- Această din urmă instituție va avea atribuții complete în ceea ce privește extinderea și gestionarea fondului public de locuințe.

Digitalizarea completă a procesului de alocare a locuințelor sociale

- Vom crea o platformă digitală unică, care înlocuiește actualul sistem fragmentat;
- Vom implementa un **dosar electronic unic**, astfel încât solicitanții de locuințe sociale vor depune cererea o singură dată, fără să fie nevoie ca aceasta să se reînnoiască anual;
- **Transparența va fi totală**, iar orice cetățean va putea vedea poziția sa pe lista de așteptare;
- Vom pune la dispoziție **o aplicație mobilă** pentru depunerea documentelor și monitorizarea statusului de către solicitanți.

Uniformizarea criteriilor de alocare

- Regulament aplicabil și sectoarelor;

- Aplicarea principiului „locuință mai întâi” (housing first);
- **Sistem de punctaj standardizat**, prin intermediul căruia vor fi prioritizate în special următoarele categorii sociale: cei care se află în vulnerabilitate socială extremă (sub pragul de sărăcie), persoanele care locuiesc în condiții improprii (persoane fără adăpost, locuințe improvizate, vârstnici etc.), familiile vulnerabile cu copii, persoanele și familiile evacuate, tinerii cu vârsta până în 35 ani, tinerii ieșiți din sistemul de protecție, persoanele cu dizabilități.

Adițional față de această propunere, **30% din locuințele nou construite de municipalitate vor fi rezervate pentru:**

- Femei victime ale violenței domestice;
- Persoane evacuate;
- Persoane cu dizabilități;
- Tineri ieșiți din sistemul de protecție;

Reforma completă a locuirii

- Mijloace moderne de construcție: componente modulare, prefabricate și offsite, pentru reducerea costurilor de construcție;
- Vom crea un program și un masterplan pentru construcția de **5000 de locuințe noi pe o perioadă de 10 ani de zile** (locuințele vor rămâne în patrimoniul municipalității);
- Fiecare ansamblu de locuințe publice nou construite va trebui să aibă creșă, grădiniță, parc, centru comunitar;
- Abordarea va integra tranziția ecologică și tranziția justă în gestionare crizei locuințelor;
- Primăria va identifica și valorifica **terenuri publice neutilizate**, spații de birouri care rămân nefolosite și pot fi convertite;
- Analiza posibilității taxării suplimentare pentru locuințele închiriate pe termen foarte scurt;
- Pe lângă șantierele demarate de către Primăria Municipiului București, vom urmări semnarea de Parteneriate Public-Private (PPP) pentru **dezvoltarea locuințelor publice**, pentru a putea menține ritmul de dezvoltare a orașului prin creare unui cadru de negociere în dezvoltarea zonelor private;
- Vom închiria și cumpăra locuințe de pe piață pentru a asigura necesarul de locuințe publice mandatat de legislație pentru persoanele vulnerabile, care locuiesc în condiții improprii, persoane fără adăpost, familii monoparentale etc.

III. SĂNĂTATE

Sănătatea este o infrastructură esențială, la fel de critică precum termoficarea sau apa-canal; de la cabinete școlare la prevenție, sănătate mintală, stomatologie publică și tratarea adicțiilor, modul în care orașul își organizează serviciile determină direct calitatea vieții, echitatea socială și presiunea pe spitale.

Capitala concentrează cele mai mari spitale din țară, dar, în lipsa unei rețele municipale coerente de prevenție și servicii comunitare, oamenii ajung prea târziu la tratament, urgențele se aglomerează și costurile cresc; scree-ning-ul mamar, colorectal au participare extrem de scăzută față de media europeană, iar mortalitatea prin cancer depășește media europeană. Epidemia de etnobotanice face victime, iar autoritățile naționale și locale transformă consumatorii în traficanți fiindcă nu au soluții pentru a opri marele trafic de substanțe.

Bucureștiul are resursele umane și infrastructura de bază. Are nouăsprezece spitale care aparțin de Administrația Spitalelor și Serviciilor Medicale în care lucrează mii de medici și personal medical. Lipsește accesul la aceștia, orchestrarea unitară, traseele clare de îngrijire și consecvența în a finanța prevenția ca prioritate publică. O strategie integrată municipală poate schimba dinamica, mutând accentul de pe reacție și terapie către proximitate, depistare precoce și acces echitabil, reducând presiunea pe spitale și costurile pe termen lung. Toate aceste măsuri - sănătate mintală, adicții, prevenție, centre de permanență - alcătuiesc o singură strategie: o rețea medicală municipală modernă, integrată, umană. Bucureștiul are resursele. Ce ne lipsește este viziunea de a le lega într-un sistem care servește oamenilor înainte ca boala să lovească, nu după.

Măsurile mele pentru București: Sănătate

Spitalele administrate de primărie

- Accelerarea investițiilor în modernizările secțiilor/ construirea noilor corpuri de spitale și în aparatură spitalicească, materiale sanitare pentru cele 19 spitale coordonate de Administrația Spitalelor și Serviciilor Medicale;
- **Call center de programări la medic:** linie telefonică pe modelul clinicilor private, pentru acces facil la programări la medicii din rețeaua de 19 spitale municipale. Transparentizarea și democratizarea accesului la consultații trebuie să devină o prioritate absolută pentru Administrația Spitalelor;

- Organizarea de concursuri publice, conform legii, pentru posturile de manageri de spitale, dar și pentru conducerea Administrației Spitalelor.

Adicțiile – o problemă locală

- Vom construi un **Centru Integrat de Dezintoxicare la Spitalul Obregia cu 150 de locuri** care va oferi servicii de dezintoxicare, tratament medical, evaluare medicală/ psihologică, terapie, suport familial, reinsertie profesională și locativă, în colaborare cu Direcția Generală de Asistență Socială și ONG-urile de profil;
- Vom colabora adițional cu Ministerul Sănătății pentru finalizarea unui centru regional de dezintoxicare;
- Vom construi un centru de terapie post-cură, într-o locație potrivită acestui obiectiv;
- Finanțarea programelor care funcționează cu succes de ani întregi în sectorul de organizații neguvernamentale bucureștene;
- Vom demara programe de reducere a riscului pentru dependenți (testare rapidă HIV /hepatite, consiliere anonimă etc), în puncte fixe și mobile;
- Programe de prevenție și pentru **reducerea riscului în școli**, conform rezultatelor referendumului local;
- Campanii publice de informare cu obiectivul de a trece **de la stigmă la empatie** în percepția publică privind consumatorii cu modele de succes deja dezvoltate de alte state;
- Poliția locală va controla chioșcurile stradale pentru vânzarea „etnobotanicelor” și substanțelor interzise;
- Voi pune presiune directă pe procuratură și poliție pentru a prinde marii traficanți;
- Interzicerea publicității stradale la jocuri de noroc și pariuri sportive;
- Controale ale poliției locale pe avize și aspecte comerciale la sălile de jocuri de noroc.

Înființarea unei rețele municipale de centre de permanență medicală cu gardă 24/24

- Vom înființa rețeaua de Centre de Permanență Medicală de proximitate cu **gardă 24/24, 7 zile din 7**. Conform legii, Bucureștiul ar trebui să aibă zeci de astfel de cabinete cu medici de gardă, însă are zero astfel de centre, pentru prevenție și neaglomerarea unităților de primiri urgente, pentru a asigura continuitatea asistenței medicale primare în afara orelor de program ale medicilor de familie - noaptea, în weekend-uri și de sărbători legale;
- Vom informa activ cetățenii cu privire la localizarea, programul și serviciile

oferite de aceste centre, contribuind astfel la degrevarea Unităților de Primiri Urgențe (UPU) din spitalele bucureștene de cazurile minore;

- Vom colabora cu Casa de Asigurări de Sănătate și Direcția Generală de Asistență Socială pentru a facilita accesul echitabil al tuturor locuitorilor la serviciile oferite de Centrele de Permanență;
- Vom înființa **centre comunitare de sănătate mintală**, câte unul în fiecare sector, în cadrul spațiilor deja existente (centre de permanență, spitalele din rețeaua primăriei, centrele Direcției Generale de Asistență Socială a Municipiului București), cu echipe multidisciplinare și program extins, inclusiv în weekend;
- Ne vom asigura că există un psiholog comunitar în fiecare cartier;
- Vom înființa un program municipal de psihoterapie gratuită, cu pachete de ședințe pentru grupuri vulnerabile, contractate transparent în rețeaua publică și privată acreditată.

Programul „Zâmbet pentru toți”

- Vom oferi consultații și igienizare anuală gratuite sau subvenționate pentru bucureștenii aflați în situații precare, prin rețeaua de spitale și cabinete publice și partenere (de exemplu, la Spitalul de Chirurgie Oro-Maxilo-Facială, care aparține de primărie);
- Vom demara un program de modernizare integrală a cabinetelor stomatologice școlare și extinderea acestora în liceele din București, în parteneriat cu primăriile de sector.

Prevenție

- Împreună cu Ministerul Sănătății, vom finanța și demara programe de screening pentru cancer mamar /col uterin /colorectal, teste genetice, riscuri cardiometabolice și respiratorii în cadrul centrelor de permanență medicală;
- Vom corela monitorizarea poluării cu intervenții sanitare (alertare, recomandări, filtre HEPA în școli vulnerabile), în coordonare cu Direcția de Sănătate Publică.

Dizabilități și acces echitabil

- Vom accesibiliza complet infrastructura medicală municipală (rampe, lifturi, semnalizare tactilă, interpret mimico-gestual);
- Vom oferi un serviciu municipal de asistență medicală la domiciliu pentru persoane cu mobilitate redusă.

IV. MEDIU

Poluarea aerului și lipsa arborilor și a spațiilor verzi adecvate sunt cele mai mari probleme cu care se confruntă capitala. Orașul are nevoie de o extindere și diversificare a spațiilor verzi. Parcurile mari existente trebuie regenerare cu plantări de mii de arbori, trasee moderne, piste de biciclete și alergare, dar și cu zone de biodiversitate protejată. O strategie de coridoare verzi, care să lege aceste parcuri între ele prin zone verzi-albastre ar crea o rețea verde coerentă, benefică atât pentru mediu, cât și pentru sănătatea locuitorilor.

O altă problemă fundamentală de mediu și de sănătate publică a Municipiului București pe termen mediu și lung este domul de căldură care se formează deasupra orașului în perioadele caniculare de vară. La fel ca celelalte metropole, municipiul București se încălzește mult mai puternic și reține căldura mult mai eficient decât zonele din jurul orașului, cu un impact puternic asupra sănătății oamenilor. Studiile recente arată că anual mor 14 oameni în București din cauze asociate supraîncălzirii și trebuie să prevenim tendința de creștere preconizată pentru următorii 10 ani. Putem reduce căldura prin creșterea albedoului orașului, prin menținerea unui microclimat mai răcoros datorat zonelor verzi, bine umbrite de copaci. Aceleași zone verzi și parcuri au un aport inestimabil și în ceea ce privește sănătatea mintală și posibilitățile de recreere ale bucureștenilor. Totodată, spațiile verzi infestate cu ambrozie pot produce un puternic disconfort în sezonul alergiilor de primăvară și toamnă, creând astfel necesitatea unei strategii de combatere a acestor specii invazive.

Unele dintre cele mai nevalorificate elemente ale orașului sunt Dâmbovița și complexul de lacuri din oraș. Primăria condusă de mine va crea un plan de revitalizarea a Dâmboviței, similar cu cel al Someșului în Cluj-Napoca și al Begăi în Timișoara. Avem nevoie de infrastructură albastră în Capitală și avem orașe în țară și străinătate de la care putem învăța.

Nu în ultimul rând, împărțim orașul cu animalele noastre de companie și cu animale sălbatice urbanizate. Primii ne sunt ca membrii de familie, celelalte ne fac orașele mai sănătoase. Un mediu mai sănătos pentru ei este un mediu mai sănătos și pentru noi.

Măsurile mele pentru București: Mediu

Un București mai viu

Ținta: 2 milioane de arbori noi plantați în București și metropolitan în următorul deceniu. Cum:

- Vom planta cel puțin **5 păduri urbane mari** (de peste 4 hectare), printre care Parcul Vitan (proiectul meu, deja aprobat de Consiliul General al Municipiului București în anul 2021), Parcul Dudești (proiect depus de mine pe terenul viran de 10 hectare de lângă Biblioteca Națională), Parcul IOR defrișat (replantarea și renaturarea acestuia după susținerea adecvată în instanță a demersurilor de anulare a titlului de proprietate), terenul din spatele Stadionului Ghencea. Printre alte terenuri care ar putea fi transformate în parcuri se numără: parcare Ateneului, unde poate fi extins Parcul Ateneului - Grădina Episcopiei, terenul dintre Palatul Parlamentului și Academia Română, terenul de pe Calea Plevnei din zona Secției 3 de Poliție, Piața Constituției;
- Vom planta **sute de păduri Miyawaki** (mini-păduri urbane dense, create pe suprafețe de doar câteva zeci de metri pătrați). Din cauza densității mari, copacii tineri concurează pentru accesul la lumină și, astfel, cresc într-un ritm mult mai rapid decât media copacilor;
- Extinderea suprafețelor plantate din Centura Verde a Bucureștiului, în paralel cu protejarea celor rămase (obiectiv: 500.000 arbori);
- Vom planta cel puțin 200.000 de arbori în spațiile verzi și pe aliniamentele drumurilor principale. Vom folosi specii autohtone ca salcia albă, teiul argintiu, stejarul, plopul alb și plopul negru, dar și arbuști care asigură hrana păsărilor din oraș ca salba, socul, scorușul și cornul;
- Înființarea și preluarea în administrare a noului **Parc Natural Pădurea Băneasa** (sprijinirea demersului pentru declararea acestuia de către Ministerul Mediului); implicarea societății civile în administrarea noului parc;
- Modernizarea infrastructurii de acces și amenajarea unui centru de vizitare (pe dig) prin concurs de soluții - la Parcul Natural Văcărești; preluarea în administrare a digului de la Apele Române și amenajarea lui;
- Coordonarea interinstituțională (primăriile implicate, Ministerul Dezvoltării, proiectul Dâmbovița Verde-Albastră, Apele Române, Apa Nova etc) și demararea proiectului PUZ Dâmbovița pentru proiectarea lucrărilor, **renaturalizarea și revitalizarea Dâmboviței** prin reamenajarea malurilor cu piste velo, zone de agrement, promenade pietonale și spații culturale, transformându-l dintr-o zonă de tranzit într-un loc plin de viață;
- Propunerea în colaborare cu societatea civilă a noi arii naturale protejate precum „Lunca Dâmboviței” (amonte de Lacul Morii – polder Giu-

lești-Sârbi) și a salbei de lacuri din București, cu scopul de a integra aceste suprafețe de apă în conceptul centurii verzi-albastre a orașului;

- Construirea unei stații de biofiltrare a apei de ploaie, circuit cartier Tineretului-Văcărești;
- Extinderea la finanțare a **Programului de finanțări nerambursabile pe legea 350/2005 a proiectelor de mediu și protecția animalelor** derulate până în prezent prin Direcția Relația cu ONG-urile (asigurarea multianuală a unei anvelope bugetare de minim 10 milioane lei /anual).
- Alocarea de bugete substanțiale pentru reabilitarea și modernizarea parcurilor capitalei gestionate de ALPAB, cu respectarea legislației pentru parcurile monument istoric.

Un București bun cu animalele

- Lucrurile care merg bine trebuie recunoscute și continuate. Vom susține în continuare activitatea Autorității pentru Supravegherea și Protecția Animalelor asigurând continuitatea și finanțarea masivă a **programelor de sterilizare gratuită** atât pentru câini, cât și pisici (cu extinderea bugetelor alocate), extinderea campaniilor de adopții inclusiv internaționale, participarea la târguri de adopții internaționale în parteneriat cu ONG-urile de profil; susținerea unui program de foster care;
- Propunerea de beneficii pentru adopții: scutiri /reduceri de la impozitele și taxele locale, vouchere de deparazitare, vaccinare gratuită;
- Derularea de campanii de informare și verificare a respectării legii (a microcipării, a sterilizării cățelelor din curți) privind deținerea responsabilă a animalelor;
- Activarea poliției animalelor din cadrul poliției locale a capitalei pentru sancționarea abuzurilor contra animalelor;
- Continuăm proiectele existente de amplasare a căsuțelor pentru pisici comunitare;
- Extindem zonele special amenajate pentru câini în parcurile gestionate de primărie. Locurile în care ne petrecem timpul liber cu patrupezii noștri trebuie să fie sigure, prietenoase și curate;
- Vom permite accesul animalelor de companie în instituțiile publice ale primăriei (nu numai primărie ci și zecile de subordonate);
- Vom realiza o hartă online cu toate locațiile pet-friendly din oraș care oferă acces și apă potabilă animalelor de companie. Vom monta tăvițe pentru patrupezi și la cișmelele publice amplasate în oraș;
- Vom finanța, prin parteneriate cu organizații neguvernamentale de protecția animalelor, programe de dresaj în grup și educație canină pentru persoanele care adoptă câini din adăposturi publice. Este atât în favoa-

rea noastră, cât și în cea a câinilor să împărțim orașul cu patruzei bine educați și socializați;

- Vom amplasa 500 de cuiburi artificiale de diferite mărimi, pentru a asigura loc de cuibărit pentru speciile de păsări autohtone ca pițigoi, codroșii de casă, graurii, puzezele și huhurezii care trăiesc în oraș;
- Vom amplasa 10 cuiburi artificiale pentru arici și 50 de adăposturi artificiale pentru lilieci, favorizând astfel combaterea țânțarilor și a muștelor prin metode biologice în detrimentul insecticidelor și a pesticidelor care dăunează sănătății;
- Vom amplasa pontoane plutitoare pentru specii endemice de plante și locuri de cuibărit pentru păsări de apă;
- Vom amplasa 30 de hoteluri pentru insecte polenizatoare, pentru a contracara lipsa de polenizatori din oraș;
- Vom extinde sistemul de monitorizare a calității aerului și vom implementa un sistem integrat de măsurare a calității apei, nivelul zgomotului, a umidității din sol. Acest sistem integrat va fi ulterior extins și cu monitorizarea biodiversității, pentru care vom elabora metodologia de studiu până în 2027, și cu un sistem de colectare și stocare a apelor pluviale;
- Vom delimita fâșii de pajiști unde vom suprasămânța cu amestec de semințe din flora autohtonă. Aceste fâșii vor fi lăsate să crească și să înflorească pe tot parcursul perioadei de vegetație, servind ca sursă de hrană speciilor de polenizatori urbani.

Un București mai locuibil pentru toți

- Guvernanță: **înființarea Departamentului de Schimbări Climatice**, condus de un green city manager cu competențe extinse pe toate zonele de programări de investiții /urbanism /mobilitate urbană / poluare și implementarea documentelor programatice ale municipalității;
- Contractarea și finalizarea noului Planul Integrat de Calitate a Aerului;
- Contractarea și finalizarea noului **Registru Verde al Municipiului București** (cartarea și particularizarea arborilor, cu stare, necesități și modalități corecte de intervenție, eliminarea noțiunii de „toaletare”, personalizarea și adoptarea cetățenească a arborilor). Elaborarea unei Platforme deschise de alertă și raportare (cu funcționalități continue de fișare a arborilor - nivel microarbore, spațiilor verzi gestionate de primărie, mobilier urban). Tăierile necesare prevăzute de peisagiști vor fi făcute în prezența grădinarului de cartier/peisagistului angajat;
- Activarea atașamentului și implicării active a rezidenților cu străzile, piețele și parcurile;
- Fiecare parc și spațiile verzi de cartier vor avea **grădinari urbani** an-

gajați de ALPAB, care vor fi parte din comunitatea care îngrijește natura cartierului;

- Implementarea măsurilor (cu priorizare pe componenta socială privind grupurile vulnerabile) prevăzute de documente strategice deja adoptate / în curs de adoptare precum Planul de Acțiune pentru un oraș verde, Planul local de acțiune pentru mediu al Municipiului București, Planul de mobilitate urbană durabilă 2016-2030;
- Vom amplasa **100 de cișmele** pentru a asigura accesul populației la apă potabilă în zilele caniculare. Cișmelele vor fi echipate și cu vase pentru a asigura accesul la apă atât pentru animalele de companie, cât și pentru păsările, veverițele și aricii din oraș;
- Vom crea serviciul de alertă „Comando de Ambrozie”, care se vor deplasa cu celeritate în locațiile indicate de bucureșteni și vor curăța spațiile publice infestate cu ambrozie;
- Vom facilita, prin finanțare și punere la dispoziție a terenurilor /utilităților, **crearea de grădini comunitare** în spațiile verzi din cartiere, unde oamenii vor putea cultiva legume și plante aromatice, flori etc. Aceste locații vor fi prevăzute cu containere pentru compost din gunoi biodegradabil. Vom elabora și dezbate un regulament de accesare a spațiilor publice din curțile instituțiilor publice pentru inițiativele persoanelor sau asociațiilor pentru înființarea de grădini comunitare;
- Vom amplasa echipamente de fitness în parcurile gestionate de Administrația Lacuri Parcuri și Agreement și vom construi cel puțin 20 km de piste de alergare, pentru a încuraja activitățile de sport în aer liber;
- Vom crește albedoul suprafețelor care absorb cantități mari de căldură, acesta fiind unul dintre cele mai eficiente metode de reducere a efectului domului de căldură. În cadrul unui program pilot, vom crește albedoul prin schimbarea pavajelor sau țiglelor, sau vopsirea albă a acoperișurilor și a spațiului public pe o suprafață totală de 1 ha.
- Înființarea și dotarea centrului de colectare voluntară București Nord și Ilfov;
- Verificarea respectării normelor pentru reducerea cantităților de deșeururi generate; sortarea și depozitarea adecvată; maximizarea reutilizării și reciclării;
- Actualizarea Planului de Gestionare al Deșeurilor cu prevederea unor indicatori clari de implementare, monitorizare și sancționare pentru neconformare;
- Stație de compostare pentru deșeurile biodegradabile.

V. MOBILITATE URBANĂ

Bucureștiul este constant în congestie, mai ales în orele de vârf, atât pentru pietoni, cât și pentru șoferi, transport public, vehicule de intervenții (pompieri, ambulanță, poliție). Adăugăm la problemele traficului și cei aproximativ jumătate de milion de navețiști din Ilfov, cu aproximativ 220 de ore pierdute anual per șofer și pierderi economice anuale de 1,5% din PIB-ul local. Aglomerația se vede în special în aerul poluat și în siguranța rutieră precară, context în care avem 1.000 de morți și 2.600 de persoane rănite grav în accidente rutiere în Capitală în ultimii 15 ani; 55% din victime au fost pietoni și bicicliști.

Diracția de viitor trebuie să privilegieze mobilitatea verde: planul propune peste 500 km de piste velo până în 2035 și standarde minime de calitate, însă astăzi multe trasee sunt doar marcaje pe trotuare, insuficiente pentru siguranță și atractivitate. Soluția este o strategie metropolitană integrată, care să priorizeze transportul public rapid și verde, să modernizeze infrastructura de tramvaie, trolee și tren metropolitan și să pună pietonii și bicicliștii în centru, pentru a reda orașului timp, aer curat și echitate în mișcare.

În zona București–Ilfov, transportul public este operat de 4 companii: STB, STV, STCM și Regio Serv Buftea (ultimele trei exclusiv pe linii regionale). Coordonarea și reglementarea serviciului public de transport sunt gestionate de TPBI – Asociația de Dezvoltare Intercomunitară pentru Transport Public București–Ilfov.

Astfel, am identificat următoarea serie de probleme ale sistemului de transport public din București:

- Congestionare cronică pe arterele radiale și inelare, cu o pierdere de timp de 34% per călătorie;
- Transport public lent, aglomerat, fără prioritizare semaforică, cu o flotă parțial depășită;
- Capacitate insuficientă și reglementare inconsistentă a parcarilor; absența tarifării dinamice;
- Sistem ITS degradat: semafoare necorelate, lipsă contract unic de mentenanță;
- Presiune financiară: subvențiile pentru termoficare și transport public depășesc 2,7 miliarde lei/an, reducând spațiul investițional al primăriei.
- Lipsa unei infrastructuri dezvoltate și adaptate pentru pietoni și bicicliști, persoane cu dizabilități.

Măsurile mele pentru București: Mobilitate Urbană

Viziunea mea este un București în care mobilitatea este un drept, nu un privilegiu. Administrația va demara procesul de transformare a capitalei într-un spațiu accesibil, sigur și sustenabil pentru toți locuitorii, indiferent de mijlocul de transport ales.

Obiective tactice

1. Fiecare locuință la maximum 500m de o stație de transport public;
2. Fiecare unitate de învățământ și spital la maximum 200m de transport public;
3. Fiecare locuință la maximum 500m de o pistă de biciclete;
4. Fiecare ansamblu rezidențial la maximum 500m de o stație de bike-sharing;
5. Măsuri urgente de calmare a traficului în jurul școlilor, spitalelor, creșelor și grădinițelor;
6. Orice instituție publică cu rastel de biciclete;
7. **București complet electric pe transportul public până în 2035;**
8. Refacerea Planului de Mobilitate Urbană Durabilă.

Extinderea rețelei de transport public

- Achiziția de autobuze electrice va continua, dar concomitent vom extinde rețeaua de troleibuz în zonele de trafic intens. În acest sens, vor fi achiziționate **600 de troleibuze electrice și 300 de tramvaie noi**, atât pentru înlocuirea celor vechi, cât și pentru extinderile rețelei;
- Implementarea programului de reabilitare completă a infrastructurii de tramvai, în derulare deja în diverse stadii de contractare la primărie. Reabilitarea include **înlocuirea șinelor**, refacerea fundației, modernizarea stațiilor și dotarea acestora cu mobilier urban și copaci cu coronament generos (acolo unde este posibil);
- Vom continua achiziția de tramvaie moderne cu podea joasă, aer condiționat și forme de acces pentru persoanele cu dizabilități, cu obiectivul de a înlocui 100% din flota veche până în 2030;
- **Reluarea proiectului de tren metropolitan** în colaborare cu Ministerul Transportului și CFR și reabilitarea rețelei de șine, achiziția de trenuri, regenerarea urbană a gărilor (Obor, Titan), construirea de halte acolo unde este nevoie (Valea Cascadelor, Pipera etc) și integrarea rețelei de tren metropolitan în rețeaua de transport public (cu intermodale dedicate).

Parcări

- Implementarea de Park & Ride-uri de zi în autobazele STB (Titan-Pallady, Militari-A1, Giurgiului-Jilava, Alexandriei-Bragadiru, Nordului-DN1), cu acces gratuit pentru deținătorii de abonamente STB > 6 luni;
- Construirea de Park & Ride-uri la toate intrările mari din oraș (23 posibile) și interconectarea acestora la STB; avantaje tarifare pentru abonamente pe termen lung (de exemplu, 25 lei /lună, 200 lei /an);
- Creșterea eficienței implementării PMUD prin reformarea sistemului delegat.

Infrastructură stradală - Velo

- Toate proiectele de reabilitare stradală vor include obligatoriu piste de biciclete conforme cu Masterplanul Velo (rețea continuă de piste pentru bicicletele la standarde europene, conectată la transportul public;
- Ne vom asigura că la nivelul Primăriei există standarde minime de calitate pentru trotuare, piste velo și semnalizare, aplicabile tuturor sectoarelor;
- Primăria va contribui și va accesa, împreună cu primăriile de sector, fonduri nerambursabile pentru dezvoltarea infrastructurii stradale;
- Vom instala parcări de biciclete securizate (inclusiv pentru noapte) și vom sprijini extinderea rețelei de bike-sharing. În acest sens, vom institui zone cu limită de viteză 30 km/h și străzi rezidențiale cu prioritate pietonal /velo.

Străzi pietonale

- Vom extinde programul „străzi deschise” în toate sectoarele: 3 artere per sector, pilot de 6 săptămâni. Proiectele vor fi monitorizate și evaluate pentru a evalua succesul și oportunitatea acestora;
- Pentru crearea de spații noi, este necesar un parcurs clar: fiecare zonă propusă intră mai întâi în proiectul „Străzi Deschise”, urmată de o perioadă-pilot de 6 săptămâni (se poate începe cu un spațiu pe sector). În acest timp, pietonalizarea parțială sau totală este testată și monitorizată, iar Primăria Generală decide transformarea permanentă sau revenirea la configurația inițială. Străzile semi-pietonale pot urma modelul celor din Barcelona, cu trafic redus (maxim 10 km/h), acces permis doar rezidenților, urgențelor și livrărilor;
- Calea Victoriei pietonală permanent și vom extinde pietonalizările în Centrul Vechi, Obor, Zona Edgar Quinet – Biserica Enei „Grădina Revoluției” și Grădina Icoanei – Ioanid;
- Vom implementa străzi semi-pietonale (max. 10 km/h, acces doar pentru rezidenți, urgențe și livrări);
- Finanțare de cursuri în școli în colaborare cu societatea civilă pentru siguranța rutieră.

VI. URBANISM

Bucureștiul traversează o criză urbanistică profundă, generată de lipsa unei viziuni strategice și de instabilitatea administrativă și juridică, ceea ce a împins dezvoltarea orașului să funcționeze prin inerție și intervenții fragmentare, în afara unui cadru coerent.

Anularea planurilor urbanistice zonale de sector a fost un prim pas spre coerență, deoarece aceste PUZ-uri au alimentat dezvoltări private haotice, au creat porțițe pentru investitori și au agravat haosul într-un oraș deja afectat de infrastructură precară și deficitar în ceea ce privește spațiile publice de calitate.

Bucureștiul are nevoie urgentă de un plan integrat, clar și coerent, care să actualizeze PUG-ul, să corecteze dezechilibrele de finanțare municipal–sectoare și să stabilească o guvernare urbană transparentă, bazată pe reguli previzibile și dialog real cu profesioniștii și societatea civilă. Doar astfel se pot transforma blocajele curente într-un punct de relansare structurală, cu investiții coordonate în mobilitate, spații verzi, patrimoniu, locuire pentru categoriile vulnerabile și reabilitare seismică, însoțite de o administrație capabilă să planifice pe termen lung, nu să reacționeze la presiuni de moment.

Îngrijirea este fundamentul unei vieți sănătoase: îngrijire pentru noi, pentru familiile noastre, pentru casele și cartierele noastre, pentru lucrurile pe care le folosim în fiecare zi. Îngrijirea este un comportament fundamental uman pe care fiecare dintre noi îl practică într-una sau mai multe dintre ariile vieții sale. Îngrijirea înseamnă preocuparea activă a cuiva pentru binele celuilalt. În România, sarcinile de îngrijire cad cu preponderență în responsabilitatea femeilor. Copiii, vârstnicii, cei cu dizabilități (permanente sau nu) depind, în București, de o infrastructură de îngrijire mult subdimensionată. Asta face ca multe dintre persoanele cu responsabilități de îngrijire să nu-și poată susține locul de muncă sau alte activități personale.

Măsurile mele pentru București: Urbanism

- Derularea procesului de dezbatere și avizare a **PUG și adoptarea acestuia de către Consiliul General**;
- Consolidarea unui Thinktank pentru București, în cadrul organizat pe structura SIDU – sectorial cu metodologie de interacțiune și livrare multi-sectorial;
- Aderarea la **M100 ca pact municipal** pentru atingerea neutralității climatice;
- Demararea de dezbateri și lobby politic la guvern și parlament pentru **adoptarea Legii Bucureștiului**, inclusiv desființarea sectoarelor;

- Elaborarea unui document cu caracter programatic-strategic care trasează linii de acțiune viitoare pentru domeniile cu caracter integrat al beneficiilor (economic, cooperare socială, sănătate publică, mediu înconjurător). Demersul are în vedere etapele necesare pentru implementare, de elaborare și coordonare între documentații, strategii și proiecte subsecvente, pe verticala ierarhică a nivelurilor de planificare și implicarea eficientă a responsabilităților primăriei generale și a sectoarelor. Corelarea se face cu următoarele domenii conexe: atingerea obiectivelor neutralității climatice asumate de București prin platforma M100, PAASC, PAED, PMUD, PUG, transpunerea locală a Directivelor EU pentru renaturare;
- **Realizarea cadastrului** (edilitar, cadastrul proprietăților publice, verde, clădirilor);
- Analiza metropolitană: disfuncționalități, potențial, zone și proiecte de promovat pentru atragerea de parteneri politici, administrativi, tehnici și financiari;
- Consolidarea Asociației de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană București Ilfov prin finanțare adecvată, **înființarea Centrului de Proiectare**, organizarea și tehnologizarea;
- Finanțarea gestionării integrate a registrelor de date urbane GIS (registru verde, registru GIS clădiri, etc) conectate la toți deținătorii de rețele edilitare. Rezultatul: baze de date urbane integrate, coordonare la scară metropolitană (inclusiv zona fiscală pentru impozit proprietate);
- Prezența la evenimente internaționale (târguri anuale de dezvoltare urbană, tehnologie, ExpoReal, Mipim, Barcelona, etc.).

Infrastructura de îngrijire

- Noile dezvoltări imobiliare publice sau private vor respecta nevoile celor care le vor locui: trotuare, locuri de parcare, spațiu verde (minim 30%), locuri de joacă pentru copii, spații pentru sport și petrecerea timpului liber, centre de permanență medicale, spații de îngrijire care să permită locuitorilor să se degreveze de parte din responsabilități;
- Infrastructura de îngrijire va deveni adaptabilă. Felul imprevizibil în care variază populația cere ca edificiile care vor găzdui funcțiunile să fie organizate flexibil și adaptabile unor funcțiuni viitoare;
- Construirea funcțiunilor lipsă ale Bucureștiului care îngrijește: **creșe, grădinițe, centre de permanență medicală 24/7, centre de zi pentru vârstnici, centre de recuperare, centre de zi pentru persoane cu dizabilități, centre pentru victimele violenței domestice.**

Regenerare urbană

- Vom inventaria și transforma zonele industriale dezafectate și terenurile neutilizate în zone mixte (locuire–economic–cultural), prin planificare integrată și criterii clare de calitate urbană și vom realiza un ghid de design pentru străzi și piețe;
- Vom lansa programe de consolidare seismică, renovare și modernizare a spațiilor publice în cartierele degradate;
- **Salvarea bazelor sportive private** încadrate ca V3b de la asalt imobiliar prin acțiuni juridice targetate (aplicare Legea Sportului, accesarea și depunerea la instanță a autorizațiilor de construire originare);
- Regenerare urbană pentru bazele sportive și spațiile lor verzi aferente;
- Linii de lucru programatice: **participarea cetățenească** și non-guvernamentală în parteneriat cu instituțiile publice pentru care orașul să devină o preocupare activă prin implicare și optimism;
- Program de reabilitare pentru piețe locale: permanente și volante. Piețele trebuie să redevină locuri comunitare.

Consolidare clădiri cu risc seismic

- Elaborarea unei strategii de reziliență seismică în acord cu Strategia Națională pentru Reducerea Riscului Seismic și cu măsuri din modele de bune practici (Wellington, San Francisco, Salonic);
- Creșterea capacității de adăpost și evacuare a Bucureștiului (spații de cazare de urgență);
- **Hartă și campanie de informare** cu cele mai apropiate adăposturi și căi de evacuare precum și alternative potențiale în caz de blocaj;
- **Accelerarea consolidărilor pentru clădirile cu risc seismic pentru cele 887 clădiri cu risc seismic I** (bulină roșie) și II. Surse bugetare: PNRR, programul regional București-Ilfov, PNCCRS;
- Prioritizarea pentru investiții a clădirilor și infrastructurii publice (spitale, școli, grădinițe, poduri și pasaje, muzee, teatre, clădiri ale administrației publice, adăposturi, spații de evacuare, unități de pompieri, unități de urgență, centrele de comandă trafic etc);
- Expertizarea tuturor clădirilor cu risc seismic potențial și consolidarea acestora în ordinea riscului evaluat;
- Campanii de pregătire a cetățenilor, în parteneriat cu instituțiile responsabile de gestionarea acestui risc și organizațiile neguvernamentale din domeniu;
- Colaborarea cu operatorul de sistem Distrigaz Sud Rețele și urgentarea investițiilor pentru reabilitarea și modernizarea rețelelor de distribuție (schimbarea conductelor de gaze din oțel rămase cu unele moderne și durată de viață de peste 50 de ani);

- Intervențiile de reducere a riscului să fie proiectate incluziv (rampe, toalete accesibile, uși largi etc);
- **Controlul și avizarea ISU pentru siguranță la incendiu pentru toate școlile, spitalele, clădirile publice;**
- Registrul Digital al Utilajelor care să conțină informații despre flota de utilaje disponibile pentru acțiune rapidă a forțelor de intervenție.

Reamenajare urbanistică

- Vom implementa standardul de „stradă completă” pentru o serie de proiecte pilot: trotuare lărgite, benzi dedicate transportului public, piste velo protejate și aliniamente de arbori;
- Vom **extinde pietonalizările** și spațiile multifuncționale în Piețele Victoriei, Constituției și Universității și vom prioritiza artere precum Magheru, Iuliu Maniu, Splaiul Independenței și Ștefan cel Mare la regenerare urbană;
- Plan de transformare a spațiului public, cu ilustrări (colaje și simulări), implementare în trepte de intensitate: desemnarea spațiilor pilot, pretabile pentru a începe programul;
- Vom unifica mobilierul urban, iluminatul și semnalistica la nivel municipal;
- Aplicarea de soluții de retenție și reciclare a apei pluviale în parcuri și spații publice, ca parte a strategiei de adaptare la schimbările climatice și reducere a riscului de inundații;
- Soluții bazate pe natură în infrastructură și planificare, desigilare, diminuare insule de căldură. Aceste soluții vor trebui integrate în fiecare proiect tehnic în parte;
- **„Nicio stradă fără arbori sau arbuști”**: se va integra în fiecare proiect tehnic în parte pentru orice reabilitare sau străzi noi.

Accesibilitate pentru toți

- Strategie integrată pentru spațiul public - **Program Walkable City**: Vom elibera și lărgi trotuarele, vom crea trasee pietonale continue și vom implementa treceri ridicate și semafoare cu semnal acustic;
- Vom adapta intrările în clădiri publice (rampe, lifturi, semnalistică incluzivă) și vom implementa o rețea modernă de toalete publice și accesibile;
- Vom folosi ghidurile de **design de infrastructură incluzivă** și vom desemna un consilier pe incluzivitate care să participe în procesul de avizare al fiecărei lucrări de investiție venită la avizare la **Comisia de Coordonare a Proiectării lucrărilor de infrastructură (tehnic-edilitare și stradale)**.

VII. ENERGIE ȘI TERMOFICARE

Modul în care orașul produce, distribuie și consumă energie se reflectă direct în facturile locuitorilor, în gradul de confort termic și în calitatea aerului respirat zilnic, cu consecințe dramatice pentru sănătatea locuitorilor.

Din păcate, politicile publice locale nu oferă o viziune coerentă pentru reducerea consumului, creșterea eficienței sau decarbonizarea orașului. Orașul nu valorifică potențialul descentralizat al energiei solare, biogazului, energiei geotermale sau cogenerării de înaltă eficiență. Prosumatorii sunt o excepție, nu o regulă, iar comunitățile energetice, deși posibile legal, nu au niciun sprijin local real.

Costurile mari și infrastructura depășită generează inechitate, disconfort și vulnerabilitate. Bucureștenii plătesc costuri mari pentru servicii energetice instabile: pierderile din rețeaua de termoficare depășesc 35%, sute de mii de oameni suferă în fiecare sezon rece din cauza avariilor, iar centralele individuale în blocuri și case contribuie la concentrațiile periculoase de oxizi de azot și particule fine din aer. Transportul urban, dominat de autoturisme, amplifică poluarea și dependența de combustibili fosili.

În aceste condiții, politicile locale din domeniul energiei nu mai pot fi marginale sau tehnice. Ele trebuie să fie parte dintr-o strategie urbană integrată, parte a tranziției juste, care să reducă vulnerabilitățile, să scadă presiunea financiară asupra bugetului capitalei și asupra populației, și să redea orașului controlul asupra propriei reziliențe energetice.

Bucureștiul nu are un manager energetic și nici un plan municipal integrat de încălzire - răcire, încălcând astfel directivele de eficiență energetică, deși sunt transpuse în legea națională. Lipsa unui parteneriat formalizat și transparent între Elcen și CMTEB (Compania Termoenergetica București) împiedică planificarea integrată a modernizării rețelei și centralelor, în condițiile în care proiectele aflate în desfășurare sunt interdependente. În paralel, fiecare dintre cele șase primării de sector are responsabilități în domeniul eficienței energetice la nivelul fondului locativ. Fondul construit al Primăriei Generale – inclusiv spitale, teatre, școli speciale sau clădiri administrative, suferă din lipsa unui program de renovare energetică coerent, existând doar investiții punctuale.

La nivelul producției descentralizate de energie electrică, legislația națională permite existența prosumatorilor și a comunităților energetice, în conformitate cu directivele europene. Totuși, implementarea lor în București este limitată, în absența unei infrastructuri locale de sprijin și a unor politici

municipale active de promovare. Proiectele de panouri fotovoltaice sunt rare în clădirile publice și aproape inexistente în fondul locativ, iar primăriile de sector nu dețin instrumente pentru a stimula agregarea de consumatori în comunități energetice urbane, pe când alte municipalități mari din afara României stimulează astfel de implicări cetățenești în piața energiei.

Legislația națională și fondurile Administrația Fondului pentru Mediu permit instalarea de stații de încărcare pentru vehicule electrice, dar lipsa unei strategii la nivelul Primăriei Capitalei face ca Bucureștiul să aibă o rețea fragmentară, concentrată în zonele centrale și comerciale, cu serioase riscuri de congestie în rețea.

Spre deosebire chiar de alte orașe din România, Bucureștiul nu a încurajat dezvoltările rezidențiale noi să-și dezvolte soluții centralizate de producere a energiei termice - centrale la nivel de bloc sau chiar de cvartal /cartier, mult mai eficiente și mai puțin poluante decât boilerele individuale pe gaz.

Energia Bucureștiului poate deveni povestea unei capitale care a trecut de la „a cârpi” la „a construi”: conducte care nu mai crapă la primul ger, apartamente care nu mai pierd căldura pe la rosturi, acoperișuri fotovoltaice care produc pentru scara blocului, stații care încarcă flote de transport public și facturi care scad pentru că orașul consumă mai puțin și produce mai aproape. Dar pentru asta, e nevoie de o singură decizie strategică, repetată consecvent ani la rând: să tratăm energia nu ca pe o cheltuială inevitabilă, ci ca pe o infrastructură de bază.

Măsurile mele pentru București: Energie și Termoficare

Extinderea și decarbonizarea termoficării

- Realizarea unui **plan integrat de încălzire-răcire** și actualizarea strategiei energetice a orașului, care ne vor arăta unde trebuie redimensionată rețeaua, unde e nevoie de investiții și va ține cont principiile tranziției juste;
- Recrutarea unui **manager energetic** cu o echipă dedicată la ADI Termoenenergetica București-Ilfov;
- Explorarea unor noi surse de energie regenerabilă: nămolurile de la stația de epurare Glina, geotermală în nordul Bucureștiului, căldura reziduală de la data center-ele de pe raza municipaliității sau zonei metropolitane, microgriduri, precum și **panourile fotovoltaice combinate cu pompe de căldură**;
- Plan integrat cu rețeaua de termoficare pentru **centrale de cvartal / cartier**;
- Continuarea investițiilor în conductele de termoficare, până la înlocuirea

lor completă a rețelei primare (1000 km);

- Program local dedicat **combaterii sărăciei energetice**, integrat cu măsuri de eficiență, subvenționare țintită și asistență tehnică. Vom prioritiza cartierele vulnerabile energetic și social în proiectele finanțate din fonduri europene;
- Primăria va sprijini formarea de cooperative de locatari pentru participarea în comunități energetice. Vom crea minim **170 de comunități de energie** care au instalat capacitate de fotovoltaice pe bloc, cu stocare. La un bloc de locuințe, în funcție de dimensionarea capacităților instalate, o comunitate de energie cu panouri fotovoltaice instalate pe acoperiș ar putea acoperi între 30% și 70% din consum (procentul de 70% putând fi atins cu baterie), economiile la factură fiind între 30% și 77%, cu investiții de capital cuprinse între 2900 și 7500 RON /per apartament;
- Vom lansa un ghid unic pentru consiliere tehnică, juridică și financiară a asociațiilor de proprietari pentru panouri fotovoltaice;
- Linii de finanțare, stimulente fiscale (scutire impozit pe proprietate), accesare de instrumente de finanțare (BEI, BERD, granturi din Fondul pentru Climă, viitorul cadrul multianual de finanțare al UE) și suport tehnic pentru **cooperative de locatari** care doresc **instalarea de panouri solare comune și stocare locală**;
- Lansarea unui plan multianual pentru extinderea SACET în cartierele noi cu rețele moderne și soluții cu pompe de căldură de capacitate mare;
- Pregătirea și pilotarea trecerii unor puncte termice la surse alternative: **pompe de căldură, energie geotermală, recuperare de căldură**;
- Elaborarea unui pachet de stimulente pentru debransarea centralelor de apartament acolo unde SACET este modernizat și performant;
- Instalarea de panouri fotovoltaice pe toate clădirile publice viabile;
- Obligatorietatea pentru dezvoltatori să adopte soluții centralizate măcar la nivelul blocului (fără boilere individuale);
- Publicarea anuală a unui barometru energetic al orașului: consum, emisii, investiții;
- Puncte de încărcare pentru mașini electrice în apropierea locuinței;
- Primăria va inventaria clădirile proprii și ale instituțiilor subordonate care pot deveni prosumatoare.

Reducerea cu 50% a consumului de energie pentru iluminat

- Primăria va continua înlocuirea corpurilor de iluminat public cu LED-uri eficiente.
- Avizele pentru clădiri comerciale și de birouri vor fi condiționate de integrarea soluțiilor de eficiență energetică.

VIII. CULTURĂ

Bucureștiul are un patrimoniu cultural bogat și o scenă artistică activă, dar incoerența politicilor publice, lipsa de continuitate administrativă și subfinanțarea cronică au fragmentat sprijinul pentru sector și au redus accesul democratic la cultură.

Proiecte inițiate în ultimul deceniu au rămas frecvent blocate sau parțial implementate. În contrapondere, „Străzi deschise” a extins pietonalizări și participarea comunitară, deși fără o corelare sistematică cu muzeele etc.

Bucureștiul are nevoie de o strategie municipală coerentă, bazată pe parteneriate reale cu sectorul independent, profesionalizarea managementului (inclusiv echilibru de gen și eliminarea interimatelor), valorificarea colecțiilor (expoziții, depozite deschise, digitizare) și corelarea programelor culturale cu inițiativele urbane (pietonalizări, activarea spațiilor publice) pentru a transforma cultura într-un motor de coeziune socială și dezvoltare urbană. Activarea inteligentă a fondurilor disponibile și prioritizarea proiectelor cu impact direct asupra accesului public vor readuce consistență, vizibilitate și încredere în politica culturală a Capitalei.

Măsurile mele pentru București: Cultură

Strategia Culturală a Bucureștiului

- Vom actualiza Strategie Culturală a Municipiului București, cu obiective clare;
- Strategia va fi construită participativ, cu implicarea lucrătorilor culturali, instituțiilor publice și private, precum și a publicului;
- Vom inventaria și reorganiza spațiile culturale deținute sau închiriate de primărie, pentru eficientizare și reducerea costurilor;
- **Modernizarea și dotarea** celor 29 de centre de cartier ale **Bibliotecii Metropolitane**. Transformarea lor în adevărate centre comunitare;
- **Deschiderea unei noi biblioteci de cartier**, prima dată în zeci de ani.

Reforma instituțiilor publice de cultură

- Vom transparentiza procesele instituțiilor culturale aflate în subordinea primăriei și vom organiza **concursuri publice pentru posturile de manager** aflate în interimat;
- Vom regândi criteriile de evaluare a managerilor, introducând indicatori de impact cultural, accesibilitate și diversitate;
- Vom crea o strategie comună pentru instituțiile culturale din subordinea primăriei, corelată cu evenimentele publice din oraș.

Sprijin pentru artiști și cultura independentă

- Vom simplifica procesul de autorizare pentru artiști urbani și muraliști, cu comisii specializate și spații legale dedicate;
- Vom crea un program de închiriere a spațiilor primăriei pentru artiști plastici fără atelier, în parteneriat cu Uniunea Artiștilor Plastici și ARCUB;
- Vom reglementa clar aceste acorduri pentru a preveni abuzuri precum cele de la Malmaison sau Casa Presei Libere.

Transformarea ARCUB într-un Centru de Proiecte Culturale

- Vom transforma ARCUB într-un veritabil „**Centrul de Proiecte București**”, pe modelul Timișoarei, cu rol activ în producția culturală;
- Centrul va gestiona un program dedicat freelancerilor culturali: granturi mici, vouchere culturale, micro-finanțări;
- Vom crea un **Fond Municipal de Cultură Independentă**, cu buget anual de cel puțin **10 milioane de lei**, competiții transparente și posibilitate de co-finanțare europeană sau privată.

IX. EGALITATE DE GEN

Bucureștiul se confruntă cu probleme sistemice privind siguranța și drepturile femeilor, care afectează coeziunea socială și calitatea vieții urbane. Iluminatul stradal deficient sau aglomerația din transportul în comun expun femeile la hărțuire în spațiul public, iar lipsa unei intervenții coordonate în cazurile de violență împotriva femeilor face ca acestea să rămână vulnerabile în continuare la abuz, chiar și după ce au cerut ajutor.

Datele recente indică un cost social major: până la finalul lunii octombrie 2025, 50 de femei fuseseră ucise de parteneri sau foști parteneri, iar hărțuirea în spațiul public este larg răspândită. Acest lucru reflectă relații asimetrice de putere și o cultură publică insuficient adaptată principiilor egalității de gen.

În pofida mobilizării civice și a eforturilor unor instituții, Bucureștiul se confruntă cu o serie de provocări structurale care trebuie abordate pentru a asigura un oraș sigur și echitabil pentru femei. Printre cele mai stringente probleme se numără încrederea scăzută în autorități și răspunsul instituțional inconsistent. Multe femei relatează experiențe de descurajare sau pasivitate la nivelul intervențiilor polițienești, ceea ce descurajează raportarea și perpetuează subraportarea.

O altă provocare majoră ține de infrastructura de protecție și servicii sociale. Lipsa adăposturilor dedicate femeilor și copiilor, absența serviciilor

mobile de intervenție, precum și accesul dificil la consiliere juridică și psihologică generează costuri sociale ascunse. Pentru femeile fără adăpost, lipsa documentelor de identitate blochează accesul la servicii și beneficii de bază, perpetuând excluziunea.

Măsurile mele pentru București: Egalitate de gen

Protecția și sprijinul femeilor fără adăpost

- Vom lansa un serviciu municipal de eliberare rapidă a actelor de identitate pentru femeile fără documente, condiție de acces la beneficii și servicii;
- Acesta va fi dublat de un program integrat de servicii sociale ușor de accesat pentru fete și femei fără adăpost (consiliere, sănătate, igienă, suport juridic, orientare ocupațională);
- Totodată, vom crea politici și programe de tranziție pentru tinerele care împlinesc 18 ani și părăsesc sistemul: burse de studii, locuințe de sprijin, consiliere și inserție profesională.

Prevenirea și combaterea violenței de gen

- Vom crea politici educaționale sensibile la egalitatea de gen, actualizate curricular și susținute prin formarea cadrelor didactice;
- Iluminatul stradal adecvat va deveni o prioritate;
- Vom sprijini campanii de prevenție în spațiul public și în transportul în comun (afișe /audio /video în STB, metrorex și stații), cu mesaje clare anti-hărțuire;
- Vom sprijini, de asemenea, ateliere intensive, aplicate, pentru polițiști și personalul de ordine publică privind intervenția, colectarea probelor și comunicarea cu victimele, folosirea brățărilor etc.

Implementarea și coordonarea interinstituțională

- Primăria va opera o arhitectură de coordonare cu Poliția, DGASMB / DGASPC, STB, Metrorex, Inspectoratul Școlar, DSP și ONG-uri, cu protocoale clare de intervenție, indicatori de performanță și raportare publică periodică;
- Vom crea un fond metropolitan pentru siguranță și incluziune, dedicat proiectelor integratoare (**adăposturi de încredere cu echipe multidisciplinare**, linii de asistență, infrastructură sigură în transport, programe educaționale), cu prioritizare unitară și transparentă. Finanțarea adăposturilor private gestionate de asociații acreditate.

X. SPORT

Bucureștiul are parte de un declin dramatic al infrastructurii sportive; mai puțin de jumătate din cele peste 100 de baze sportive cartier au rămas funcționale. Multe dintre ele fie au fost abandonate, fie convertite în proiecte imobiliare, ceea ce a redus dramatic șansele reale de practicare a sportului în comunitate.

Bugetul pentru sport în București trebuie orientat către sportul de masă și către sectorul juvenil, nu către sportul profesionist.

Sportul trebuie să devină o componentă a sănătății, dat fiind faptul că Bucureștiul are una dintre cele mai mici speranțe de viață dintre capitalele Europei (76,6 ani – Eurostat, cu 10 ani mai puțin decât Madrid).

Astfel, strategia pe sport va avea în componență mai multe aspecte care țin cont de impactul social și asupra sănătății pe care îl are sportul, dar fiind realist cu privire la restricțiile financiare ale Capitalei.

Măsurile mele pentru București: Sport

Infrastructură accesibilă pentru toți

- Reabilitarea, extinderea și protejarea bazelor sportive de cartier la nivel de oraș, cu regim public, pentru a preveni privatizările sau conversia în spații comerciale, acționând pe baza inventarului actualizat al infrastructurii sportive;
- Dezvoltarea de noi facilități sportive în colaborare cu școlile, liceele și ONG-urile locale, deschise gratuit sau la costuri simbolice pentru copii, tineri, familii și seniori.

Finanțare publică și stimulente

- Majorarea bugetelor publice dedicate **sportului juvenil și sportului de masă** la nivel municipal și de sector, cu criterii clare de echitate (prioritate pentru zonele defavorizate, cartiere cu densitate mare sau infrastructură precară);
- Extinderea programelor de tip „**vouchere de sport**” la nivelul întregului oraș și simplificarea procedurilor de înscriere pentru familiile vulnerabile. Au existat inițiative precum vouchere la nivelul Sectorului 1 (250 lei /lună per copil), dar acestea trebuie să asigure acces universal, pentru toți bucureștenii.

Educație pentru sănătate și incluziune socială

- Implementarea de parteneriate sustenabile între școli, autorități locale și ONG-uri pentru ca educația fizică să fie adaptată nevoilor diverse și

să devină pilon central al curriculei școlare;

- Organizarea de evenimente comunitare gratuite (maratoane, competiții locale, acțiuni de voluntariat sportiv) ca instrument de integrare socială și combatere a discriminării;
- Implicarea activă a comunității în deciziile privind utilizarea spațiilor sportive (consultări publice, bugetare participativă), cu transparență în cheltuirea fondurilor și monitorizarea impactului.

CSM București

- **Accent pus pe secțiile de copii și juniori ale clubului.** Bugetul pentru echipele de seniori va trebui să vină cât mai mult dinspre mediul privat, inclusiv cel al echipei fanion a clubului, handbal feminin. În prezent, mai puțin de un sfert din bugetul de salarii al echipei vine din bani privați (800.000 euro din 3,6 milioane euro).

Arene sportive mari

- Analiză a managementului Arenei Naționale, a evenimentelor care au avut loc pe cel mai mare stadion al țării și o strategie clară care să aibă ca scop amortizarea cheltuielilor utilizării stadionului;
- Ducerea la bun sfârșit a șantierului Patinoarului Mihai Flamaropol;
- **Ridicarea unei noi săli polivalente** pe terenul de lângă turnul de parașutism de pe Bulevardul Basarabia, dar luând în calcul un preț adecvat și cu o capacitate de maxim 12.000 de locuri.

XI. ORGANIZAREA PRIMĂRIEI & TRANSPARENȚĂ

Bucureștiul are nevoie de o administrație simplă, previzibilă și deschisă, unde datele, deciziile și banii publici sunt la vedere, iar procesele sunt ușor de folosit de cetățeni și de mediul civic. Organizația trebuie să funcționeze ca un serviciu public modern: orientat spre rezultate, colaborare și integritate, cu consultare reală și periodică a comunității.

Măsurile mele pentru București: Organizare & Transparență

Transparență

- Publicarea în timp real a cheltuielilor primăriei și ale instituțiilor subordonate printr-o aplicație unică, cu contracte, facturi, plăți, furnizori și istorice;
- **CONSULTĂRI LUNARE CU CETĂȚENII**, în format hibrid (online /offline), pe agende anunțate din timp;
- Vom aloca minimum 10 milioane lei anual pentru proiecte de interes public (bugetare participativă);
- Obligăm instituțiile subordonate să consulte proactiv societatea civilă pe proiecte, regulamente și bugete;
- Vom implementa un registru public al proiectelor municipale, cu stadiu, bugete, termene și responsabili, actualizat lunar.

Organizarea primăriei

- Construim o cultură organizațională orientată spre cetățean: empatie, integritate, colaborare între direcții, învățare continuă și asumarea rezultatelor;
- Vom demara un audit organizațional pentru clarificarea responsabilităților între primăria generală, sectoare și companii, pentru a elimina suprapunerile.





MATERIAL PUBLICITAR POLITIC

PARTIDUL SĂNĂTATE EDUCAȚIE NATURĂ SUSTENABILITATE (S.E.N.S.) pentru Alegerile Locale Parțiale din 7 decembrie 2025.

CMF: 51250016

Notificare privind transparența: <https://cusens.eu/notificare-de-transparenta>